

(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει του άρθρου VI της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση)

ΚΟΙΝΗ ΔΡΑΣΗ

της 15ης Ιουλίου 1996

που ενέκρινε το Συμβούλιο βάσει του άρθρου K.3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας

(96/443/ΔΕΥ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

το άρθρο K.3 παράγραφος 2 στοιχείο β) τη συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση,

την πρωτοβουλία του Βασιλείου της Ισπανίας,

Εκτιμώντας:

ότι τα κράτη μέλη θεωρούν ως θέμα κοινού ενδιαφέροντος τη θέσπιση κανόνων όσον αφορά την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, ιδίως σύμφωνα με το άρθρο K.1 σημείο 7 της συνθήκης·

τα συμπεράσματα σχετικά με τον ρατσισμό και την ξενοφοβία που εγκρίθηκαν από τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια της Κέρκυρας στις 24-25 Ιουλίου 1994, του Έσσεν στις 9-10 Δεκεμβρίου 1994, των Κανών στις 26-27 Ιουνίου 1995 και της Μαδρίτης στις 15-16 Δεκεμβρίου 1995·

τις συστάσεις της συμβουλευτικής επιτροπής «ρατσισμός και ξενοφοβία», η οποία ιδρύθηκε κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κέρκυρας·

ότι, παρότι τις προσπάθειες που καταβάλλουν τα τελευταία χρόνια τα κράτη μέλη, τα εγκλήματα ρατσισμού και ξενοφοβίας εξακολουθούν να αυξάνονται·

εκφράζοντας την ανησυχία του για τις υφιστάμενες διαφορές μεταξύ ορισμένων ποινικών νομοθεσιών όσον αφορά τον κολασμό ορισμένων εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας, διαφορές οι οποίες αποτελούν εμπόδια στη διεθνή δικαστική συνεργασία·

αναγνωρίζοντας ότι η διεθνής συνεργασία όλων των κρατών, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που δεν αντιμετωπίζουν φαινόμενα ρατσισμού και ξενοφοβίας, είναι αναγκαία ώστε να μην μπορούν οι δράστες των εγκλημάτων αυτών να εκμεταλλεύονται το γεγονός ότι ο ποινικός χαρακτηρισμός των ενεργειών τους διαφέρει ανά τα κράτη μέλη και να μετακινούνται από το ένα στο άλλο αποφεύγοντας τις ποινικές διώξεις ή την έκτιση ποινών, συνεχίζοντας έτσι τις δραστηριότητές τους ατιμωρητί·

υπενθυμίζοντας ότι το δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης συνεπάγεται υποχρεώσεις και ευθύνες, και κυρίως την υποχρέωση σεβασμού των δικαιωμάτων του άλλου όπως προβλέπεται στο άρθρο 19 της διεθνούς συνθήκης των Ηνωμένων Εθνών για τα αστικά και τα πολιτικά δικαιώματα η οποία υπεγράφη στις 19 Δεκεμβρίου 1966·

αποφασισμένο, τηρώντας την κοινή ανθρωπιστική παράδοση, να διασφαλίσει την εφαρμογή των άρθρων 10 και 11 της ευρωπαϊκής σύμβασης περί προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, της 4ης Νοεμβρίου 1950·

επιθυμώντας την αξιοποίηση των εργασιών που είχαν αρχίσει στο πλαίσιο του τίτλου VI της συνθήκης κατά το 1994, σχετικά με την ποινική πλευρά της καταπολέμησης του ρατσισμού και της ξενοφοβίας,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΟΙΝΗ ΔΡΑΣΗ:

ΤΙΤΛΟΣ I

A. Προκειμένου να διευκολυνθεί η καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, κάθε κράτος μέλος δεσμεύεται, σύμφωνα με τη διαδικασία του τίτλου II, να εξασφαλίσει ενεργό δικαστική συνεργασία όσον αφορά αδικήματα που βασίζονται στις ακόλουθες μορφές συμπεριφοράς και, εάν είναι αναγκαίο για τη συνεργασία, είτε να καταστήσει τις συγκεκριμένες μορφές συμπεριφοράς ποινικώς κολάσιμες είτε, αντ' αυτού και εν αναμονή της ενδεχόμενης θέσπισης των αναγκαίων διατάξεων, να παρεκκλίνει από την αρχή του διττού αξιοποιήναι αυτών:

- α) δημόσια υποκίνηση διακρίσεων, βίας ή φυλετικού μίσους έναντι ατόμων ή μέλους ομάδας προσδιοριζόμενης με βάση το χρώμα, τη φυλή, τη θρησκεία ή την εθνική ή εθνοτική καταγωγή·
- β) δημόσια υπεράσπιση, με ρατσιστικούς ή ξενόφοβους σκοπούς, των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας και της παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

- γ) δημόσια άρνηση των εγκλημάτων που ορίζονται στο άρθρο 6 του οργανισμού του διεθνούς στρατοδικείου που προσαρτήθηκε στη συμφωνία του Λονδίνου της 8ης Απριλίου 1945, στο βαθμό που η άρνηση αυτή συνιστά περιφρονητική ή μειωτική συμπεριφορά έναντι ομάδας ατόμων προσδιοριζόμενης με βάση το χρώμα, τη φυλή, τη θρησκεία ή την εθνική ή εθνοτική καταγωγή·
- δ) δημόσια διάδοση και διανομή γραπτού υλικού εικόνων και άλλων μέσων που εκφράζουν ρατσισμό ή ξενοφοβία·
- ε) συμμετοχή σε δραστηριότητες ομάδων, οργανώσεων ή ενώσεων, που συνεπάγονται διακρίσεις, βία και φυλετικό, εθνοτικό ή θρησκευτικό μίσος.
- B. Στην περίπτωση ερευνών ή/και διώξεων των αδικημάτων που βασίζονται στις μορφές συμπεριφοράς που απαριθμούνται στην παράγραφο Α, κάθε κράτος μέλος πρέπει, σύμφωνα με τον τίτλο II, να βελτιώσει τη δικαστική συνεργασία στους ακόλουθους τομείς και να λάβει τα κατάλληλα μέτρα που θα επιτρέψουν:
- α) την κατάσχεση και δήμευση γραπτού υλικού εικόνων ή άλλων μέσων που εκφράζουν ρατσισμό ή ξενοφοβία και προσορίζονται για δημοσίευση, μόλις κυκλοφορήσουν σε κράτος μέλος·
- β) την αναγνώριση του γεγονότος ότι οι μορφές συμπεριφοράς που απαριθμούνται στην παράγραφο Α δεν πρέπει να χαρακτηρίζονται ως πολιτικά εγκλήματα, δεδομένου ότι ο χαρακτηρισμός αυτός δικαιολογεί την απόρριψη αίτησης αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής·
- γ) την παροχή πληροφοριών σε άλλο κράτος μέλος ώστε αυτό να κινήσει την κατά νόμον ποινική δίωξη ή κατάσχεση οσάκις γραπτό υλικό, εικόνες ή άλλα μέσα που εκφράζουν ρατσισμό ή ξενοφοβία βρίσκονται αποθηκευμένα σε κράτος μέλος με σκοπό την καθ' οιονδήποτε τρόπο διανομή σε άλλο κράτος μέλος·
- δ) τη δημιουργία σημείων επαφής στα κράτη μέλη, για τη συλλογή και ανταλλαγή πληροφοριών που ενδέχεται να αποβούν χρήσιμες για τις έρευνες και διώξεις των αδικημάτων που βασίζονται στις μορφές συμπεριφοράς που εκτίθενται στο σημείο Α.
- Γ. Κανένα από τα στοιχεία αυτής της κοινής δράσης δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως επηρεάζον τις οποιεσδήποτε υποχρεώσεις που ενδέχεται να έχουν τα κράτη μέλη δυνάμει των κάτωθι διεθνών πράξεων. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν την παρούσα κοινή δράση τηρουμένων των υποχρεώσεων αυτών. Κατά την εφαρμογή αυτή, οι ορισμοί και αρχές που περιέχονται στις πράξεις κατωτέρω θα χρησιμεύουν ως σημεία αναφοράς:
- ευρωπαϊκή σύμβαση για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, της 4ης Νοεμβρίου 1950,
 - σύμβαση περί του καθεστώτος των προσφύγων της 28ης Ιουλίου 1951, όπως τροποποιήθηκε από το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης, της 31ης Ιανουαρίου 1967,
 - σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τη γενοκτονία, της 9ης Δεκεμβρίου 1948,
 - διεθνής σύμβαση περί καταργήσεως πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων, της 7ης Μαρτίου 1966,
 - συμβάσεις της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949 και τα πρωτόκολλα I και II αυτών, της 12ης Δεκεμβρίου 1977,
 - αποφάσεις 827(93) και 955(94) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών,
 - ψήφισμα του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1995⁽¹⁾ σχετικά με την προστασία των μαρτύρων στο πλαίσιο της καταπολέμησης του διεθνώς οργανωμένου εγκλήματος, σε περιπτώσεις ποινικών διώξεων για τις μορφές συμπεριφοράς που απαριθμούνται στο σημείο Α, εφόσον έχουν κληθεί μάρτυρες σε κάποιο άλλο κράτος μέλος.
- ## ΤΙΤΛΟΣ II
- Κάθε κράτος μέλος υποβάλλει κατάλληλες προτάσεις για την εφαρμογή της κοινής δράσης, οι οποίες εξετάζονται από τις αρμόδιες αρχές με στόχο τη θέσπισή τους.
- Το Συμβούλιο θα αξιολογήσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των κρατών μελών κατά την εφαρμογή αυτής της κοινής δράσης, λαμβάνοντας υπόψη τις επισυναπτόμενες δηλώσεις, μέχρι το τέλος του Ιουνίου 1998.
- Η παρούσα κοινή δράση και οι επισυναπτόμενες δηλώσεις που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο με την επιφύλαξη της εφαρμογής της κοινής δράσης από άλλα κράτη μέλη, πλην εκείνων τα οποία αφορούν οι δηλώσεις αυτές, θα δημοσιευθούν στην Επίσημη Εφημερίδα.
- Βρυξέλλες, 15 Ιουλίου 1996.
- Για το Συμβούλιο*
O Πρόεδρος
D. SPRING

(¹) ΕΕ αριθ. C 327 της 7. 12. 1995, σ. 5.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΕΣ ΣΤΟΝ ΤΙΤΛΟ II

1. Δήλωση της ελληνικής αντιπροσωπείας σχετικά με τον τίτλο I σημείο B στοιχείο β):

«Η Ελλάδα ερμηνεύει τον τίτλο I σημείο B στοιχείο β) υπό το φώς των διατάξεων του Συντάγματός της το οποίο απαγορεύει κάθε ενέργεια στρεφόμενη κατά προσώπων που διώκονται για πολιτικούς λόγους.»

2. Δήλωση της γαλλικής αντιπροσωπείας σχετικά με τον τίτλο I σημείο Γ πέμπτη περίπτωση:

«Η Γαλλία υπενθυμίζει ότι το πρόσθετο πρωτόκολλο I, της 8ης Ιουνίου 1977, που προσαρτήθηκε στις συμβάσεις της Γενεύης του 1949 δεν της είναι αντιτάξιμο, δεδομένου ότι δεν το έχει επικυρώσει ούτε υπογράψει και ότι η πράξη αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως έκφραση του διεθνούς εθιμικού δικαίου που εφαρμόζεται στις ένοπλες συρράξεις.»

3. Δήλωση της αντιπροσωπείας του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με τον τίτλο I:

«Η αντιπροσωπεία του Ηνωμένου Βασιλείου δηλώνει ότι για τους σκοπούς της εφαρμογής της κοινής δράσης από το Ηνωμένο Βασίλειο, και λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις και τις γενικές αρχές του ποινικού δικαίου του Ηνωμένου Βασιλείου, το τελευταίο θα εφαρμόσει τον τίτλο I σημείο Α στοιχεία α) έως ε) και τις αναφορές τους, εφόσον η σχετική συμπεριφορά καθίσταται απειλητική, βρυστική ή προσβλητική και επιδιώκει την αναμόχλευση ρατσιστικού μίσους ή ενδέχεται να έχει το αποτέλεσμα αυτό.

Αυτό συνεπάγεται, σύμφωνα με τον τίτλο I σημείο B και τον τίτλο II, τη δυνατότητα για τις αρμόδιες αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου να αναζητούν και να κατάσχουν φυλλάδια, εικόνες ή άλλο υλικό στο Ηνωμένο Βασίλειο το οποίο προορίζεται να διανεμηθεί σε άλλο κράτος μέλος και το οποίο ενδέχεται να υποκινήσει ρατσιστικό μίσος εκεί.

Εάν προκύψουν προβλήματα από την εφαρμογή της δήλωσης αυτής, το Ηνωμένο Βασίλειο θα διαβουλευθεί με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη για την επίλυσή τους.»

4. Δήλωση της δανικής αντιπροσωπείας σχετικά με τον τίτλο I:

«Η δανική αντιπροσωπεία δηλώνει ότι για τους σκοπούς της εφαρμογής της κοινής δράσης από τη Δανία, και λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις και τις γενικές αρχές του δανικού ποινικού δικαίου, η Δανία θα εφαρμόσει τον τίτλο I σημείο Α στοιχεία α) έως ε) και τις προς αυτόν παραπομπές, μόνον εφόσον η σχετική συμπεριφορά είναι απειλητική, προσβλητική ή ταπεινωτική.»